

SIAU DE TOTS ADVOCAT DESIDERI GLORIÓS. LES ROGATIVES PER AIGUA A LA MATARÓ DEL SEGLE XVIII

HÉCTOR LÓPEZ

Resum

Amb la present comunicació volem donar a conèixer com la societat mataronina de finals del segle XVIII reaccionà davant la manca d'aigua, un recurs vital pels humans. A través de l'anàlisi de la sèrie *Acords* de l'Ajuntament de Mataró, conservada a l'Arxiu Comarcal del Maresme, i del llibre de cerimònies de l'esmentat ajuntament, conservat al Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró, hem pogut detectar dos episodis d'escassetat d'aigua, el primer l'any 1770 i el segon 1775, que foren mereixedors d'una sèrie de rogatives que acabaren implicant tots els estrats de la societat mataronina del seu temps, el que ens permet valorar què es feia quan mancava l'aigua, així com descriure com es realitzaven les rogatives *pro pluvia*.

Paraules clau: rogatives, pluja, sants protectors, societat.

Introducció

Davant els problemes o amenaces a les quals s'enfrontava, la societat d'època moderna recorria a la protecció divina per tal de poder posar punt final a aquella situació que causava alteracions en el decurs de la seva existència. Quan aquesta situació es tornava del tot estressant, un dels recursos als quals es podia recórrer eren les rogatives, que podien ser per causes polítiques, sanitàries i, especialment, per necessitats de subsistència¹. Mitjançant les rogatives, es demanava la intercessió divina per tal que fos Déu qui posés punt final a aquella situació que angoixava la població.

Un dels casos pels quals la població recorria a les rogatives eren els diversos problemes climatològics, especialment els derivats de les pluges, o la manca d'aquestes. Així, i a causa del caràcter marcadament agrícola de les societats d'època moderna, tota la població participava de les rogatives².

¹ ANTONIO PEÑAFIEL RAMÓN, <<Religiosidad cartagenera del setecientos>>, *Miscelánea Medieval Murciana*, vol. XIX-XX (Múrcia, 1995-1996), 275.

² PEÑAFIEL, 276.

Malgrat que les rogatives per problemes climatològics fossin les més comunes, totes elles seguien un mateix funcionament. En primer lloc, algú havia de realitzar una petició a les autoritats locals (Ajuntament) per tal que s'activessin els engranatges que havien de dur a la realització de les rogatives. Un cop els regidors de l'ajuntament havien rebut aquesta informació, es posaven en contacte amb el rector de la parròquia, per tal que aquest organitzés les rogatives. Quan s'havia superat el moment de crisi, les autoritats locals i la parròquia organitzaven un ofici en acció de gràcies per tal de cloure la sèrie de rogatives. No obstant això, també cabia la possibilitat que les rogatives no haguessin estat suficients, moment en el qual es recorria a la realització de processons amb les relíquies del sant patró de la població, la realització de septenaris, octavaris o novenaris, entre d'altres³.

La sequera de 1770 i les rogatives

Ja hem vist com funcionaven les rogatives: primer calia que algú es posés en contacte amb l'Ajuntament per poder començar el cicle de rogatives. L'any 1770, i de nou el 1775, serien els pagesos i llauradors de Mataró els que suplicaren que:

[...] Respeto la grande escasses de aguas se experimenta y por lo que padecen en los sembrados, de manera que por ello son muchos los clamores y instancias tenidas en este Ayuntamiento de diferentes labradores y cosechadores [...] Ha acordado el Ayuntamiento el que se pase recado al Reverendo Señor Rector de la Parroquial Iglesia desta ciudad y a los demás Prelados de las Comunidades de la misma, para que se dignen hazer las rogativas correspondientes por agua⁴.

D'aquesta manera començava, doncs, el procés de rogatives. Poc temps després, es feia una primera rogativa a la parròquia de Santa Maria, concretament davant l'altar major d'aquesta, on un vicari <<revestit ab estola y capa pluvial morada⁵>> iniciava una encesa de ciris, per tal de demanar la intercessió divina. Un cop acabats els himnes, es va procedir a fer una processó per l'interior del temple, iniciada a la capella del Sant Crist (prop del retaule de la Mare de Déu del Roser) i finida a la capella de Sant Joan, processó que va anar acompanyat pel so de la <<campana de las horas⁶>>.

³ *Ibidem*, pàg. 276.

⁴ Arxiu Comarcal del Maresme (=ACM), Acords municipals de Mataró, Acords-0018 (1768-1771); acord del 31 de gener de 1770, foli 75v.

⁵ Museu Arxiu de Santa Maria de Mataró (=MASMM), *Ceremonial observado por el Muy Ylustre Ayuntamiento de la ciudad de Mataró* (1770-1880), foli 1.

⁶ *Ídem*, foli 1.

Tot i això, aquestes primeres mesures no foren del tot efectives, motiu pel qual en la sessió tinguda pels regidors el dia set de febrer de 1770 podem llegir el següent:

[...] Deseando el logro de este Importante beneficio [l'aigua], no pudiéndolo alcanssar sino es por medio de implolarlo a Su Divina Magestad⁷ [...]

Per aquest motiu, s'acordaven emprendre les següents mesures:

[...] Ha acordado el Ayuntamiento ponerse de acuerdo con el citado Reverendo Señor Rector y sacar con procesión de su capilla las reliquias del Glorioso mártir San Desiderio y ponerlo expuesto en el Altar Mayor de la misma parroquial, a fin de que pueda assí el público con más fervor hazer sus rogativas al Santo, suplicándole interceda con Dios en el remedio de dicha agua⁸.

A més, i per tal que les rogatives fossin efectives, el Rector de la parroquial de Santa Maria demanava a l'Ajuntament que:

[...] Era muy impropio que el que durante las dichas rogativas se tollerassen divertimentos, bullicios públicos de máscaras con Bayles [...] Motiu pel qual [...] Se ha assí mismo acordado suplicar [a l'Ajuntament i al corregidor] se sirva mandar con Pregón y baxo alguna pena de cárcel que persona alguna no haga disfrases, Bayles y Bullicios públicos mientras duren las menciondas rogativas y esté expuesta [la] mencionada Santa Reliquia⁹.

Un cop fetes aquestes consideracions, es va procedir a dipositar les relíquies de sant Desideri a l'altar major de la parroquial de Santa Maria. Per fer-ho, es va organitzar una processó que, sortint des de la capella on hi havia les relíquies del sant, concloïa a l'altar major. Així, es va col·locar el cos de sant Desideri en un tabernacle, davant el qual hi havia quatre persones amb sengles ciris. Un cop fet aquest pas previ, l'Ajuntament en ple feia la seva entrada a l'església, on s'unia a la Comunitat de residents per anar fins a la capella de sant Desideri. Un cop arribada tota la comitiva, quatre sacerdots s'encarregaven de dur el tabernacle en processó per l'interior del temple. Els residents i alguns dels regidors de l'Ajuntament anaven amb atxes il·luminant la processó, mentre que altres membres del consistori duïen un tàlem sota el qual anava el tabernacle. Un cop acabada la processó, i dipositades les relíquies del sant a l'altar major, es va realitzar un ofici solemne, per implorar la intercessió del sant¹⁰.

⁷ ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0018 (1768-1771); acord del set de febrer de 1770, foli 75r.

⁸ ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0018 (1768-1771); acord del set de febrer de 1770, foli 75r.

⁹ ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0018 (1768-1771); acord del set de febrer de 1770, foli 75r.

¹⁰ MASMM, *Ceremonial observado...*, folis 4 i 5.

Malgrat les diverses rogatives que s’anaren realitzant durant els primers dies, així com recórrer a la intercessió de sant Desideri, la pluja no acabava d’arribar. Per aquest motiu, i en data de 12 de febrer de 1770, l’Ajuntament tornava a tractar el tema de la manca de pluja en el ple. Hi podem llegir el següent:

[...] En consideración de que urge la necesidad de lluvia y que no obstante las públicas rogativas y haverse expuesto la reliquia del Glorioso mártir San Desiderio en el Altar Mayor de la Parroquial Iglesia de dicha ciudad no se ha podido aconseguir, ha acordado el Ayuntamiento se continuen aquellas y se augmenten, passando para ello recados a las comunidades de los regulares de esta misma ciudad, a fin que se dignen por su antigüedad en passar con su comunidad a dicha Parroquial Iglesia a implorar con sus preces al dicho Santo Mártir el remedio de la dicha urgente necesidad de la agua¹¹.

Davant l’escassetat de pluges, l’Ajuntament va decidir implicar en la sèrie de rogatives a totes les comunitats de religiosos i religioses existents a la ciutat. En ser un problema que afectava tota la població, calia que tothom s’impliqués, tant els laics com els seglars. Per aquest motiu, es va acordar d’organitzar les visites de les comunitats presents a Mataró, en funció de la seva antiguitat, per tal de reforçar el poder de les rogatives i aconseguir de part de Déu l’aigua tan preuada i necessària.

Així, els primers a acudir davant de sant Desideri foren els Pares carmelites descalços del convent de Sant Josep¹². Hi anaren el dia 14 de febrer, per tant, dos dies després que l’Ajuntament fes pública la seva decisió de convidar totes les comunitats de religiosos a acudir a la parroquial de Santa Maria. L’endemà (15), va acudir la comunitat de Pares Caputxins, baixant en processó des del seu convent situat fora la ciutat. En aquesta processó, se’ns indica que tres dels Pares Caputxins anaven duent el Sant Crist propi de la comunitat, que estava <<en la Capella, al entrar a la esquerra, anant mudant [canviant] per descansar¹³>>. El dia 16 de febrer va ser el torn dels Pares Escolapis, que també acudiren en processó fins la parroquial de Santa Maria, sent precedits pels <<licenciados y noys de totes las classes, cantant lo Rosari>>, i anant darrera dels Pares Escolapis <<tres congregants, un de ells aportava un Sant Christo y los dos [dels costats] cordó¹⁴ 15>>.

11 ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0018 (1768-1771); acord del 12 de febrer de 1770, foli 76v.

12 MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 7.

13 *Idem*, foli 9.

14 *Idem*, foli 10.

15 Aquestes dues referències, la dels Pares Caputxins i la dels Escolapis, duent el Sant Crist, serien de les primeres referències documentals localitzades, pel que fa a Mataró, de dur en processó el Sant Crist a la manera tradicional catalana, és a dir, amb una bossa i unes corretges de cuir que sustenten el pes de la creu.

Fins al 25 de febrer no tornem a trobar cap referència a les rogatives ni els acords municipals ni en el *Ceremonial*. Gràcies a aquest últim veiem com la situació de sequera començava a ser més desesperada, ja que es recorrerà a altres mesures per tal de demanar la intervenció divina. Aquell dia es feren rogatives a la tarda, que van consistir en unes vespres, seguides per l'exposició del Santíssim, el rís de completes, una oració davant del Santíssim i el rís de la Corona Dolorosa, fet pel reverend Llorenç Campllonch, corrector de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors. Un cop acabada la Corona, es va procedir a la realització d'un sermó, encarregat al Pare Miguel Carrascón, carmelita descalç, que va tractar sobre la mort¹⁶. Un cop acabat el sermó, es va organitzar un viàtic general, amb l'assistència de l'Ajuntament i el Corregidor, sent encarregat l'Ajuntament de dur el tàlem¹⁷.

L'endemà es realitzaren els mateixos actes, sent encarregat el sermó al Pare Geroni de Pomareda, caputxí del convent de Mataró, qui va centrar la seva prèdica en la gravetat del pecat¹⁸. El dia 27, l'encarregat d'efectuar el sermó fou el Pare Ildefonso Ferrer, de l'Escola Pia de Santa Anna, qui va parlar sobre l'infern¹⁹.

De nou veiem com se cercava la complicitat de tots els estaments de la població per demanar la intervenció divina. En aquest sentit, i veient que no s'acabava d'acontentar Déu, es van recórrer als resos de vespres i completes, al rís de la Corona Dolorosa (pròpia dels Frares Servites i, per extensió, de la Venerable Congregació de la Mare de Déu dels Dolors), però també a la Confraria de la Minerva, encarregada del culte al Santíssim Sagrament. El fet de realitzar un viàtic, sermons i recórrer a oracions de confraries ens recorda a la situació descrita per Antonio Peñafiel Ramon pel cas de Cartagena, on ens parla de com es van dur a terme un novenari i processons amb les relíquies dels sants patrons per evitar l'arribada de la pesta l'any 1720.²⁰

A començaments de març de 1770, i veient que la situació de sequera no acabava de resoldre's, es van organitzar diverses processons destinades a visitar els convents i esglésies de la ciutat, per tal de realitzar-hi rogatives. Així, el primer de març es va organitzar una processó, formada per la Comunitat de residents i per l'Ajuntament, que va sortir des de Santa Maria fins a l'església de Sant Josep del convent dels Pares Carmelites. En aquesta, si va dur el reliquiari que contenia un tros de la Vera Creu, sent situat a l'altar major de l'església del convent, on és féu una missa votiva en honor al patró d'aquesta,

¹⁶ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 12.

¹⁷ *Idem*, foli 13.

¹⁸ *Idem*, foli 13.

¹⁹ *Idem*, foli 14.

²⁰ PEÑAFIEL, 276.

sant Josep²¹. Dos dies més tard s’organitzava una altra processó que va anar fins a l’església del convent dels Pares Caputxins, on es realitzà una missa votiva en honor a la Verge Maria. Entre els dies sis i 10 de març es visitaren també les esglésies de l’Escola Pia, on és féu una missa votiva en honor a santa Anna, la de l’Hospital, on es dedicà una missa a sant Jaume i al convent de les Carmelites descalces²².

El *Ceremonial* també recull que es van fer dir misses rogatives a l’església del convent de les Caputxines, a l’ermita de Sant Simó i a la capella de la casa de la ciutat. Així mateix, ens informa que, veient com la situació s’estava tornant desesperada es van traslladar les imatges de santa Maria Magdalena, situada a la capella de la casa de la ciutat, i de sant Simó fins a la parroquial de Santa Maria, per tal que junt amb les relíquies de sant Desideri s’aconseguís que ploqués. Tanmateix, ens indica també que es van fer una sèrie de processons de penitència amb el Sant Crist de Santa Maria, sent dut per part dels confreres que s’encarregaven de dur-lo al Via Crucis.²³

Finalment, totes les rogatives van tenir el seu efecte, ja que el dia 12 de març el Rector fou informat per part de l’Ajuntament que els problemes derivats de la manca havien quedat <<bastant remediats>>, motiu pel qual es va decretar un *Te Deum* per l’endemà²⁴. Així, el dia 13 de març es feia un ofici en acció de gràcies, al qual va assistir l’Ajuntament en ple. Un cop finalitzat es va procedir al cant del *Te Deum*, amb acompanyament d’orque i <<toc de campanas grosses i repic amb les campanas petites²⁵>>.

Només restava retornar les relíquies de sant Desideri a la seva capella. El *Ceremonial* recull que aquestes van haver de quedar-se a l’altar major, ja que en aquells moments s’estava fent un nou retaule sota l’advocació del sant, motiu pel qual es va decidir deixar-les a l’altar major, sent tapades amb una cortina per deixar clar que ja no estaven exposades²⁶. Referent a aquest fet, l’Ajuntament s’expressava de la següent forma:

[...] Otro sí, en vista de haver logrado el Beneficio de la agua tan deseada para remediar los sembrados mediante haver implorado con rogativas a Su Divina Magestad, interponiendo el Patrocinio del cuerpo del Glorioso Mártir San Desiderio que se salió de su Capilla con procesión y expuesto en el Altar Mayor de la Parroquial Iglesia desta misma ciudad, en el que ahún permanece por acomodarse su capilla.

²¹ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 15.

²² *Ídem*, folis 16 i 17.

²³ *Ídem*, foli 20.

²⁴ *Ídem*, foli 18.

²⁵ *Ídem*, foli 19.

²⁶ *Ídem*, foli 19.

Y en atención de que en el viernes o sábado de esta semana se está para volver el dicho Santo Cuerpo en su referida Capilla, ha acordado el Ayuntamiento en agradecimiento al dicho Santo de haver logrado el referido beneficio de la agua, que conviniendo el Reverendo Señor Rector y clero de dicha parroquial Iglesia en hazer una procesión sin estipendio alguno, saliendo de la dicha parroquial Iglesia, passando por las calles Nueva, Riera, de Palau y Santa Maria, que assistirá el Ayuntamiento, volviendo con dicha Procesión el mencionado Santo Cuerpo en su dicha capilla²⁷.

Així, el dia 30 de març de 1770, un cop enllestides les obres del retaule dedicat a sant Desideri, es va fer aquesta processó, en la qual van participar l'Ajuntament (duent el tàlem) i la Comunitat de residents (quatre duent el tabernacle i la resta duent atxes o ciris). Per demostrar que tota la ciutat estava agraïda amb sant Desideri per la seva intercessió, l'Administració de Sant Desideri va convidar a diferents persones <<de *distintas classes*>> a participar-hi, arribant a sumar més de 100 atxes acompanyant el tabernacle amb les relíquies del sant²⁸.

Les rogatives de 1775

De nou, l'any 1775, la població s'havia de posar en contacte amb l'Ajuntament per iniciar un nou cicle de rogatives, a causa de la manca d'aigua provinent de les pluges. Així, en un acord de 31 de març de 1775 llegim que:

[...] Otro sí, haviendo comparezido algunos Labradores suplicando cohopere el Ayuntamiento para que el cura Párroco y demás Residentes en la collecta de la misa se sirvan suplicar a su Divina Magestad se digne concedernos agua por necessitarlo mucho las semillas. Ha acordado [l'Ajuntament] passar recado al Reverendo cura Párroco para que se sirva executar lo que dichos Labradores piden²⁹.

Tot i la urgència per la manca de pluja, no trobem cap altra referència, ni entre els acords de l'Ajuntament ni en el *Ceremonial*, a les primeres actuacions per manca de pluja. El 16 d'abril, però, trobem el següent acord de l'Ajuntament:

[...] Respecto de Instarse por los Labradores se hagan públicas rogativas con más fervor de las que se practican para implorar de su Divina Magestad la lluvia tan necesaria a los campos a fin de remediar los sembrados que se mueren por

²⁷ ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0018 (1768-1771); acord de 26 de març de 1770 (foli 79r).

²⁸ MASMM, *Ceremonial observado*, folis 21 i 22.

²⁹ ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0020 (1772-1777); acord de 31 de març de 1775 (foli 153r).

su falta. Y considerando urgente la necesidad, cuio remedio se espera mediante la Intercepción del Santo Patrón San Desiderio.

Ha acordado el que con Procesión se saque la urna de su santo cuerpo de su capilla y se lleve y colloque en el altar mayor de la misma Iglesia, a fin que pueda la devoción del Pueblo concurrir a las públicas rogativas que practicarán el clero de la misma Parroquial, y enseguida las demás comunidades eclesiásticas de esta ciudad visitando dicho Santo Patrón y gastando de dineros del común la sera necesaria que ha de arder delante [de] su Santo cuerpo, señalándose por la Procesión a las sinco y media de esta tarde con acistencia del Reverendo Párroco y clero, deste Ayuntamiento y los Señores obreros de la misma parroquial³⁰.

Així, el 16 d'abril, que va coincidir amb diumenge de Pasqua, trobem anotat al *Ceremonial* el següent:

[...] Se tragué y aportà en Professó per la Yglesia fins al Altar major las reliquias de Sant Desideri ab assitència del Y·lustríssim ajuntament, portant un pendó los tres Administradors Seculars de Sant Desideri, y anant detrás del Gremial³¹ ab atxas los quatre obrers³².

De nou trobem com la primera mesura que es pren és la de traslladar les relíquies de sant Desideri fins a l'altar major, on estaven exposades per a la pública veneració. En aquest trasllat també hi participà l'Ajuntament, com a representant d'una societat sota les inclemències del temps.

Entre els dies 20 i 22 d'abril, les diverses comunitats de monjos de la ciutat anaren en processó fins a la parroquial de Santa Maria, per tal de participar de les rogatives que s'estaven fent. En primer lloc anà la comunitat de Pares Carmelites descalços del convent de Sant Josep (dia 20). A continuació ho feren els Pares Caputxins (dia 21). Finalment, anà en processó fins a Santa Maria (dia 22) la comunitat de Pares de l'Escola Pia, acompanyats de nou pels seus deixebles i col·legials, a més d'anar també amb un Sant Crist³³. Tal com va succeir amb les rogatives de l'any 1770, tornem a trobar la intervenció de les comunitats monàstiques de la ciutat, i, de nou, apareixen per ordre fundacional: en primer lloc els Carmelites de Sant Josep, després els Caputxins i, finalment, els Escolapis de Santa Anna.

³⁰ ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0020 (1772-1777); acord de 16 d'abril de 1775 (foli 154v)

³¹ Drap llarg amb nanses, que el preste i ministres duen davant, en forma apaïsada, en certes processons.

³² MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 22.

³³ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 22.

Malgrat aquesta intervenció, el dia 23 d'abril es va decidir recórrer a les relíquies de les santes Juliana i Semproniana, que es venien a sumar a les de sant Desideri per tal d'aconseguir la intervenció divina. Igual que en el cas del sant, les relíquies de les dues santes foren dutes fins a l'altar major en processó, que fou descrita de la següent manera en el *Ceremonial*:

No havent encara lo Altíssim concedit pluja se ha resolt que, per lo clero y lo Il·lustre Ajuntament de esta ciutat se extraguessin las relíquias de las Santa Juliana y Semproniana, verges, màrtirs i patricias de estat ciutat, havent fet la Professó com en la de Sant Desideri, havent portat també lo pendó los Administradors de Sant Desideri, que són los mateixos de las ditas Santas³⁴[...], cloent la Professó los quatre obrers de esta Parroquia³⁵ [...], anant ab lo vestiment millor de carmesí y havent assistit molts devots ab atxa.³⁶

Totes aquestes mesures, però, resultaren inadequades, ja que el 27 d'abril de 1775 s'acordà que seria el clero resident de la parroquial de Santa Maria el que aniria a visitar les diverses esglésies de la ciutat, per tal de fer-hi rogatives també³⁷. Tot i això, no seria fins al dia 30 d'abril que s'iniciaren aquestes visites a les altres esglésies de la ciutat, sent la primera d'elles la del convent de Sant Josep³⁸. Amb posterioritat, es visitaren les esglésies dels Pares Caputxins (2 de maig), Escolapis (4 de maig)³⁹, de l'hospital (5 de maig), de les monges carmelites (6 de maig)⁴⁰ i, finalment, a la del convent de les monges caputxines (8 de maig)⁴¹.

Malgrat els continuats esforços per demanar pluja, aquesta no arribava. Així les coses, es va acordar celebrar un novenari en honor de sant Desideri i les santes Juliana i Semproniana. El vuit de maig s'iniciava aquest novenari, amb el rès del Rosari, continuat pel rès del novenari i el cant dels goigs en honor a sant Desideri. En aquest primer dia va assistir l'Ajuntament, però no la Comunitat de residents, que havia realitzat rogatives el mateix dia⁴².

Finalment, totes les mesures preses per tal d'intentar mitigar la manca d'aigua van tenir efecte. L'Ajuntament, reunit en ple amb data 13 de maig de 1775 acordava el següent:

³⁴ En aquell moment eren: Don Josep Daviu, Don Anton Torras i Mataró, i Salvador Isart (comerciant).

³⁵ Eren Don Miquel Sanromà, Don Francesc Boter, Salvador Campllonch i Guarro i Llorenç Ros.

³⁶ MASMM, *Ceremonial observado...*, folis 22 i 23.

³⁷ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 23.

³⁸ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 24.

³⁹ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 25.

⁴⁰ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 26.

⁴¹ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 27.

⁴² MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 27.

[...] Ha acordado que en el Miércoles próximo cesen también dichas rogativas, dando gracias a Su Divina Magestad de este beneficio y volver con procesión el cuerpo de San Desiderio e Insignes Reliquias de nuestras santas Patricias a su capilla⁴³.

Gràcies al *llibre de cantar y funerària* sabem com es van viure els últims dies previs a l'ofici i posterior processó d'acció de gràcies per la pluja. Així, en una de les anotacions referents a l'activitat de la Comunitat de residents del 15 de maig podem llegir que, malgrat celebrar-se una missa en honor a sant Isidre (dia de la festivitat d'aquest sant), no es va dur a terme la processó posterior a l'ofici, a causa d'estar exposades encara les relíquies de sant Desideri i les santes Juliana i Semproniana a l'altar major⁴⁴.

Quan a la processó, de nou ens referim a la descripció que va fer l'autor del *Ceremonial*. De nou, ens demostra com la necessitat d'aigua feia que s'impliqués tota la societat, ja que, en aquest cas, se'ns esmenta com els Frares Carmelites del convent de Sant Josep, van prestar un tabernacle que fèiem servir per a una imatge de la Mare de Déu del Carme, per tal de dur les relíquies de les santes Juliana i Semproniana en processó.

En lo die 17 de maig de 1775 se ha cantat un offic i después Te Deum en la Professó que se ha fet portant las reliquias de Sant Desideri sota tàlem al últim de ell, qual aportava lo Yl-lustre Ajuntament y altre tabernacle que era de Nostra Senyora del Carme dels Carmelites Descalssos, en lo qual se formà un tàlem del qual portàvem las Varas los angelets de ell, en lo qual se aportaran las Relíquias de las Santas Juliana y Semproniana, que anava dins lo centro del Clero. En esta Professó hi havia entre tots 96 atxas⁴⁵.

Tanmateix, i de nou gràcies al *llibre de cantar y funerària*, ens deixa clara aquesta participació de tota la societat, ja que ens esmenta com alguns devots van pagar de la seva butxaca la cera necessària per crear 12 atxes, que havien de ser dutes per sengles preveres de la Comunitat de residents⁴⁶, demostrant d'aquesta forma com tota la societat matoronina estava agraïda als seus sants protectors per haver intercedit davant Déu per tal que aquest fes ploure.

A tall de conclusió: la situació climatològica després de 1775

Aquell mateix 1775, però, s'iniciaria un episodi de pluges anormalment intenses i con-

⁴³ ACM, Acords municipals de Mataró, Acords-0020 (1772-1777); acord de 16 d'abril de 1775 (foli 160r).

⁴⁴ MASMM, *Llibre de cantar y funerària*, núm. 30, anotació de 15 de maig de 1775.

⁴⁵ MASMM, *Ceremonial observado...*, foli 28.2.

⁴⁶ MASMM, *Llibre de cantar y funerària*, núm. 30, anotació de 17 de maig de 1775.

tínues que s'estendrien durant gairebé dues dècades.⁴⁷ En el cas de Mataró, igual que en el d'altres poblacions, les autoritats locals es veuran obligades a prendre determinades decisions per fer front a una situació que ells mateixos consideraven que no era habitual. Així, per exemple, l'any 1778 l'Ajuntament va haver de fer front a grans despeses en la reparació dels molins fariners de la ciutat pels danys ocasionats a causa de les pluges continuades.⁴⁸

Tots aquests danys van fer que, vers l'any 1787, la capacitat de resposta de la ciutat comences a desbordar-se. A finals d'aquell any, per exemple, encara no es podia moldre amb normalitat, diversos pous i mines havien quedat totalment destruïts i l'aigua es perdia entre les canonades i fonts malmeses. De nou, trobarem que es faran rogatives, en aquest cas *pro serenitate*. En aquest nou cicle de rogatives, de nou, tornarem a trobar la presència de les relíquies de sant Desideri i de les santes Juliana i Semproniana⁴⁹, que tan bon resultat havien donat durant el període en el qual la manca de pluges era desesperant.

---

47 MARIANO BARRIENDOS; JORDI POMÉS, *L'aigua a Mataró. Inundacions i recursos hídrics* (Mataró, 1993), 63.

48 *Ídem*, pàg. 63.

49 *Ídem*, pàg. 65.